

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program Pracowni Fotografii Eksperymentalnej obowiązujący na semestr zimowy i letni 2022-2023, dla osób studiujących na pierwszym roku kierunku Fotografia

w Katedrze Fotografii Intermedialnej.

Prowadzący: doktor habilitowany Sławomir Decyk, prof UAP

Program pracowni zakłada oswajanie możliwości drzemających w zjawisku szeroko rozumianej fotografii poprzez doświadczenie sztuki, tzn. pracę nad własnymi realizacjami w ramach prowadzonych działań. Zaproponowane tematy uwzględniają możliwości wykraczania zarówno poza metody tradycyjnego jak i współczesnego obrazowania fotograficznego, np. poprzez wykorzystanie innych niż wzrok zmysłów, definiowanie nowych środków wyrazu czy subwersywne zastosowanie technologii.

Praca z osobami studiującymi w pracowni ma charakter poszukiwawczy i nie zakłada ograniczeń odnośnie używanych środków wyrazu.

W każdym semestrze obowiązują przynajmniej trzy konsultacje dotyczące dwóch wybranych zagadnień i sposobów ich realizacji. Do konsultacji wymagane są własne materiały poglądowe i pomocnicze: szkice, wglądówki, przykłady (wizualne), materiały badawcze (research), itp.

W uzgodnionym terminie, raz w semestrze odbywają się w pracowni również zajęcia pozauczelniane lub warsztatowe dotyczące wybranego zagadnienia.

Tematy do realizacji (do wyboru):

1. **Światłoczułość** (Proszę odnieść się do zjawiska światłoczułości, widzialne niewidzialne, bezpośredniość i namacalność doświadczenia ukrytej formy światła)
2. **Formy przejściowe** (Wykorzystaj potencjał unikalnego zjawiska, mutacje, powtarzalność, przemiana, multiplikacje)
3. **Zjawiska wielozmysłowe** (Dlaczego widzę, czuję i słyszę? „Ufajcie memu oku i szkiełku, Nic tu nie widzę dokoła.” A. Mickiewicz)

4. **Na marginesie, poza obrazem, poza nurtem...**
5. **Peephole** (Tunnel book, zabawki optyczne, pudełka perspektywiczne, anamorfoza, złudzenia optyczne, instrumenty optyczne, .gif, hologram)
6. **Chaorder** („Na szczęście, gdzieś między przypadkowym a nieznanym znajduje się wyobraźnia - jedyny obrońca naszej wolności. Jest tam, chociaż ludzie próbują ją ograniczyć i zabić.” L. Buñuel)
7. **Outside** (Pomysł jest maszyną Twojej realizacji, na marginesie, poza nurtem, poza obrazem)

Wybrana literatura/bibliografia:

- Z. Tomaszczuk „Świadomość kadru”, wyd. Kropka,
- K. Jurecki, K. Makowski „Słowo o fotografii”, wyd. ACGM Lodart,
„Fotografia XX wieku”, praca zbiorowa, wyd. Taschen,
- A. Sobota „Konceptualność fotografii”, wyd. Galeria Bielska BWA,
- C. Cathrin Klingshor-Leroy, „Surrealizm”, wyd. Taschen,
- M. Rosiak, „Martwe natury żywych”, wyd. galeriaar,
- J. Truszkowski, „Artyści radykalni”, wyd. Galeria Bielska, Bielsko-Biała, 2004,
- A. Feininger, „Nauka o fotografii”, wyd. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, Warszawa, 1987,
- A. Kępińska, „Sztuka w kulturze płynności”, wyd. Arsenał, Poznań, 2003.

Poglądowe ilustracje do wykładów i prezentacji:

Ilustracja 1. Segundo de Chomón

https://pl.wikipedia.org/wiki/Segundo_de_Chomón

Urodzony w Aragonii, Segundo de Chomón był hiszpańskim arystokratą o rodowodzie francuskim. Do świata filmu dostał się prawdopodobnie dzięki swojej żonie, aktorce Julienne Mathieu, która grała we wczesnych produkcjach Georges'a Mélièsa i Pathé Frères. Około 1900 roku został przedstawicielem spółki braci Pathé w Hiszpanii, gdzie zajmował się dystrybucją ich filmów na kraje hiszpańskojęzyczne. W 1901 roku Chomón rozpoczął produkcję aktualności filmowych, przedstawiających bieżące wydarzenia z Barcelony i okolic, rozpowszechniając je dzięki współpracy z Pathé. W krótkim czasie zyskał sławę specjalisty od filmu trikowego – jego pierwszym filmem tego typu był *Gulliver en el país de los gigantes* (1903). Chomón kierował wówczas pracownią, w której kolorowano filmy Pathé. Charles Pathé docenił jakość filmów trikowych Chomóna i w roku 1903 zatrudnił go w swoim studiu filmowym, pragnąc podjąć rywalizację z Georgesem Mélièsem, uznawanego za eksperta w tym gatunku. Przez całe życie pracował nad rozwojem technologii filmu barwnego.

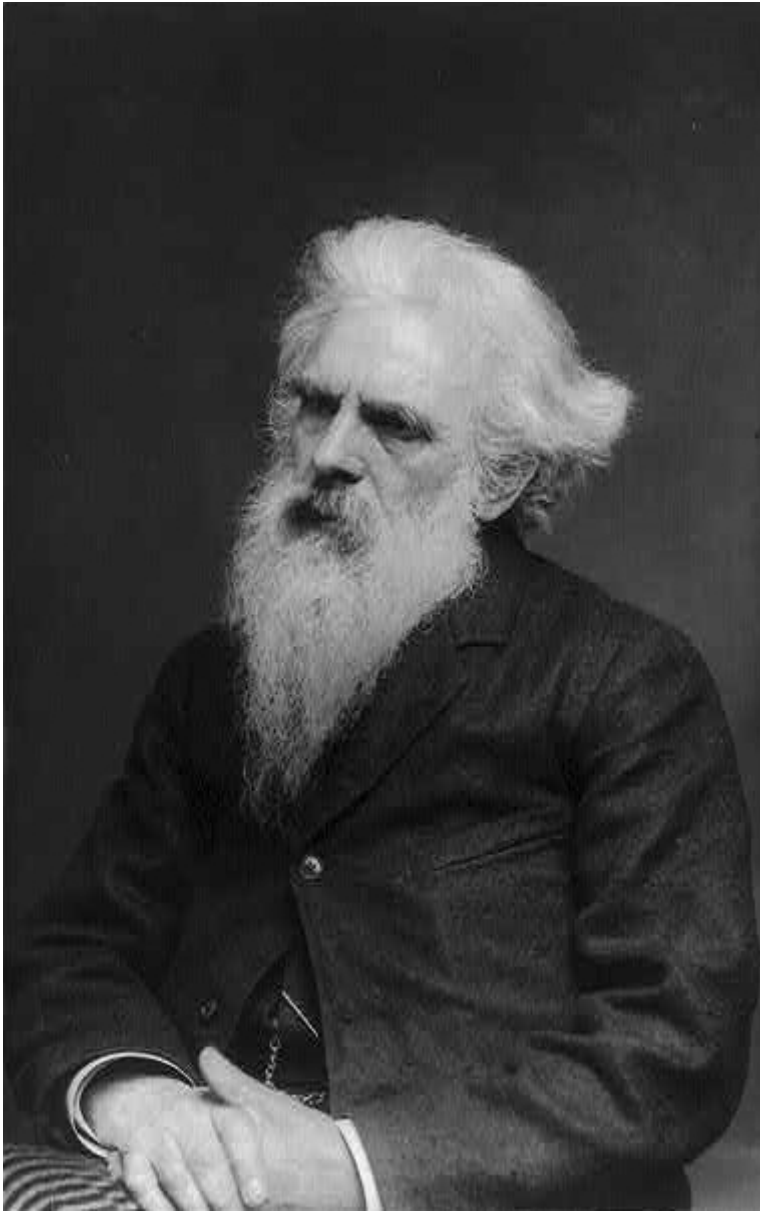
Ilustracja 2. Luis Buñuel

https://pl.wikipedia.org/wiki/Luis_Buñuel

Jedna z najwybitniejszych osobowości światowego kina. Studiował filozofię na uniwersytecie w Madrycie. Podczas studiów przyjaźnił się z Salvadorem Dalím i Federico Garcíą Lorcą. Debiutował w 1928 roku, realizując wraz z Salvadorem Dalím film *Pies andaluzyjski*. Większość filmów zrealizował we Francji i Meksyku. Na początku kariery związał się z grupą surrealistów w Paryżu, co wywarło duży

wpływ na jego twórczość. Większość jego filmów miała liczne odniesienia zawierające elementy surrealizmu. Pierwsze dwa filmy tworzył razem z Salvadorem Dalím, po czym ich drogi rozeszły się. Odbił potem krótki staż w Hollywood na zaproszenie jednej z wytwórni.

W czasie wojny domowej w Hiszpanii był po stronie republikańców. Po upadku republiki emigrował do USA, gdzie m.in. pracował w Muzeum Sztuki Nowoczesnej oraz przy dubbingu i produkcji filmów dokumentalnych. Jego kariera artystyczna uległa wyraźnemu zahamowaniu. Po wojnie osiedlił się w Meksyku, gdzie po pewnym czasie na nowo rozpoczął kręcenie filmów. W tym okresie tworzył głównie dzieła typowo komercyjne, jednak od czasu do czasu powstawały filmy nawiązujące do dawnych fascynacji reżysera. Do ważniejszych filmów tego okresu można zaliczyć Zapomniani, Wniebowstąpienie, Brutal, Zbrodnicze życie Archibalda de la Cruz, Nazarin, Viridiana, Anioł zagłady, Dziennik panny służącej, Szymon Pustelnik. W 1967 we Francji powstał film Piękność dnia, po którym Buñuel tworzył już wyłącznie w Europie. Wtedy też powstały jego najważniejsze filmy, które uważane są powszechnie za arcydzieła. Zasiadał w jury konkursu głównego na 7. MFF w Cannes (1954). W 1982 wydał wspomnienia pt. Moje ostatnie tchnienie.

Ilustracja 3. Eadweard Muybridge

https://pl.wikipedia.org/wiki/Luis_Buñuel

Znany przede wszystkim jako autor zdjęć, wykonywanych zespołem sprzężonych aparatów fotograficznych, przedstawiających kolejne fazy ruchu np. galopującego konia, idącego człowieka itp. Jako wynalazca zoopraksiskopu – urządzenia pozwalającego na animowanie tych zdjęć – był jednym z pionierów kinematografii. W początkowym okresie swojej działalności fotograficznej Muybridge wykonywał przede wszystkim zdjęcia o charakterze krajobrazowo-dokumentacyjnym. Jako fotograf po raz pierwszy występuje w 1867 roku w San Francisco, gdzie wykonuje zdjęcia pejzażowe. Nie wiadomo jednak, gdzie i od kogo nauczył się fotografowania.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Jako możliwego nauczyciela Muybridge'a wskazuje się m.in. dagerotypistę Silasa T. Sellecka, z którym pod koniec 1867 lub na początku 1868 Muybridge otworzył w San Francisco studio, specjalizujące się w wykonywaniu zdjęć Kalifornii i zachodniego wybrzeża USA. Przez kilka kolejnych lat Muybridge zajmował się przede wszystkim fotografią krajobrazową. Zaczynał od zdjęć San Francisco, następnie fotografował dolinę Yosemite, Vancouver, Alaskę, latarnie na zachodnim wybrzeżu, Wyspy Farallońskie, gejzery i linie kolejowe.

Swoje odbitki często podpisywał pseudonimem "Helios", który nawiązywał do roli światła w fotografowaniu.

Fotografię krajobrazową uprawiał również po rozpoczęciu eksperymentów nad utrwalaniem na zdjęciach ruchu. W 1873 wykonał serię stereoskopowych zdjęć, dokumentujących przebieg wojny Modoków. Po zwolnieniu z aresztu, do którego trafił po zabiciu kochanka swojej żony, Muybridge wyjechał do Ameryki Środkowej, by fotografować krajobrazy Gwatemali i Panamy. Po powrocie do USA, w styczniu 1877 wykonał dwie panoramy San Francisco: mniejszą, złożoną z 22 części (7 × 8 cali każda) i większą, z 30 części (21 × 16 cali każda). Było to ostatnie znaczące dzieło Muybridge'a na polu fotografii krajobrazowej; od tego czasu swoje wysiłki skierował ku studiom ruchu.

Ilustracja 4. Harold Lloyd

https://pl.wikipedia.org/wiki/Harold_Lloyd

Amerykański aktor filmowy, reżyser, scenarzysta, producent i artysta komediowy. Jeden z założycieli Amerykańskiej Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej. Kreował charakterystyczną postać nieśmiałego okularnika, pakującego się w niebezpieczne tarapaty. W pamiętnej scenie z filmu Jeszcze wyżej! (Safety Last, 1923) Lloyd zwisa z wysokiego budynku, uczipiony wskazówek zegara. Większość

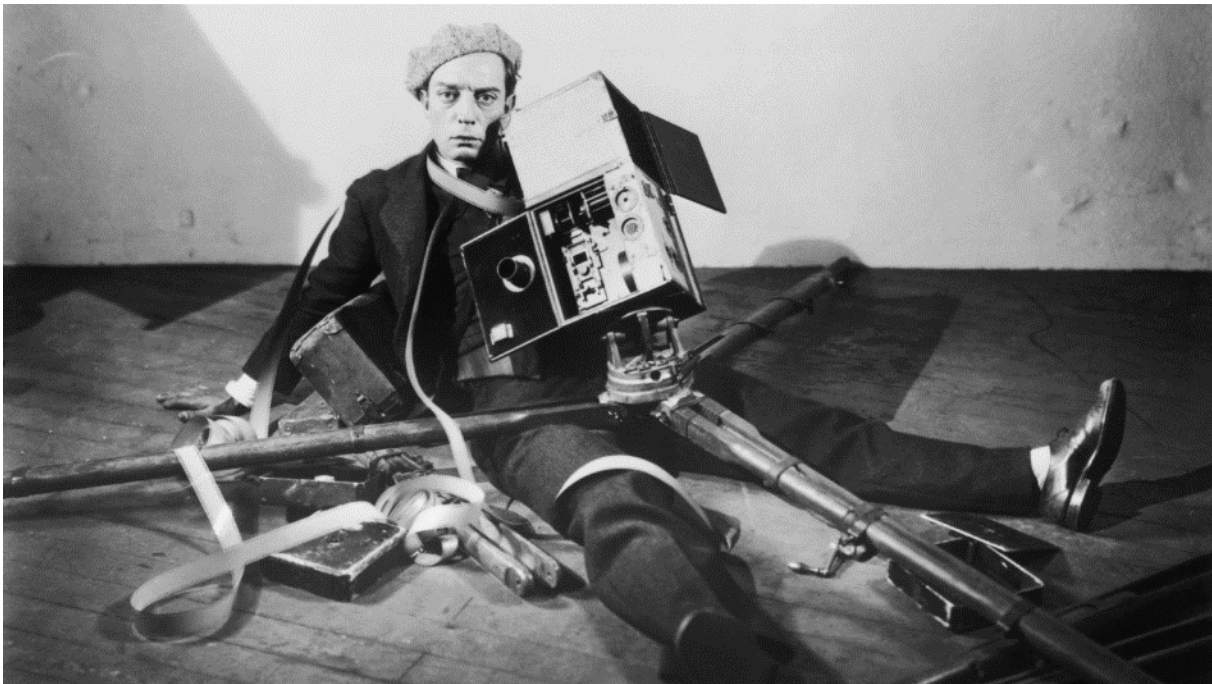

licznych scen wysokościowych w swych filmach grał sam, bez udziału kaskaderów i zabezpieczeń. Wprawdzie nie były one kręcone na prawdziwych budynkach, jednak wysokość makiet sięgała prawie 10 metrów.

Od 1912 do lat 40. Lloyd zagrał w ok. 200 filmach – niemych i dźwiękowych.

Po kilkuletniej przerwie wystąpił jeszcze w filmie *The Sin of Harold Diddlebock*, a w 1962 i 1963 powstały dwie kompilacje najlepszych fragmentów komedii z jego udziałem – *Harold Lloyd's World of Comedy* i *The Funny Side of Life*.

W 1952 roku Harold Lloyd otrzymał honorowego Oscara za wybitne role komediowe.

Ilustracja 5. Buster Keaton

https://pl.wikipedia.org/wiki/Buster_Keaton

Buster Keaton, a właściwie Joseph Francis Keaton – amerykański aktor filmowy, reżyser, scenarzysta i komik, zwany „człowiekiem o kamiennej twarzy” i obok Charliego Chaplina najbardziej znany komik kina niemego. Najbardziej znany jako reżyser, scenarzysta i odtwórca głównej roli w komedii Generał. American Film Institute umieścił go na 21. miejscu na liście największych aktorów wszech czasów. Jego rodzice, Joe i Myra, byli cenionymi aktorami komediowymi; występowali między innymi z Harrym Houdinim (to on wymyślił imię Buster). Już w wieku czterech lat stawiał pierwsze kroki na scenie, gdzie grał drobne role w przedstawieniach rodziców. Po wielu występach rodzina była znana w Stanach jako The Three Keatons. Gdy Buster miał 21 lat, był już doświadczonym aktorem. Jego wielka kariera rozpoczęła się od współpracy z reżyserem i komikiem Roscoe Arbucklem. Grał role w licznych niemych komediach slapstickowych, m.in.: Rozkosze gościnności (1923), Marynarz na dnie morza (1924), Generał (1926). W 1959 został nagrodzony Oscarem. Buster Keaton jest reżyserem m.in. filmu Trzy wieki (ang. Three Ages) – 1923.

Był trzykrotnie żonaty: z aktorką Natalie Talmadge, z Mae Schrivens Hawley i z artystką cyrkową Eleanor Norris. W 1937 przebywał w zakładzie psychiatrycznym. W 1960 opublikował autobiografię My Wonderful World of Slapstick.

Ilustracja 6. Étienne-Jules Marey.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Étienne-Jules_Marey

Francuski naukowiec, fizjolog, fotograf (pionier chronofotografii). Zajmował się badaniem krążenia krwi i oddychania. Wynalazł szereg urządzeń pomiarowych, w tym sfigmograf.

Od 1849 studiował w Paryżu medycynę, a po zakończeniu nauki wybrał drogę naukowca, a nie lekarza praktyka. Około 1860 roku opracował sfigmograf, który

tworzył graficzny zapis ludzkiego tętna. Zainteresowany problemem ruchu, zajął się udoskonalaniem techniki jego zapisu, opracowanej przez Eadwarda Muybridge'a i opublikowanej w 1887 roku w 11-tomowym dziele *Animal locomotion*. Po spotkaniu z Muybridge'em, na przełomie lat 1881 i 1882 Marey skonstruował swój pierwszy tzw. fotorewolwer (*fusil photographique*), wykonującą na szklanym dysku dwanaście zdjęć na sekundę. W lecie 1882 ze swoimi eksperymentami przeniósł się do *Station Physiologique* – laboratorium w Lasku Bulońskim – i rozwijał swoje badania nad chronofotografią. Na jednej płycie w stałych odstępach czasu rejestrował ruch jakiegoś obiektu. Stosowana przez niego metoda była zatem inna od tej przyjętej przez Muybridge'a – zamiast rejestracji każdej sekwencji ruchu osobnym aparatem na oddzielnej kliszy, Marey wszystkie ujęcia zapisywał na jednej. Początkowo fotografował ubranego na białą żółnierza na czarnym tle, wykonującego ćwiczenia gimnastyczne, a potem także różne rodzaje ruchu innych ludzi oraz zwierząt i przedmiotów. W 1888 szklaną płytę zastąpił papierowym negatywem. Jego prace, z których część była wprowadzana w ruch za pomocą zoetropu, były prezentowane w 1889 w Paryżu na wystawie światowej. Jakkolwiek sam Marey nie był zainteresowany tworzeniem iluzji ruchu, jego prace wywarły wpływ na działalność Thomasa Edisona czy braci Lumière. Badania Mareya wzbudziły zainteresowanie także wśród artystów, zwłaszcza kubistów i futurystów. Marcel Duchamp zainspirował się nimi tworząc swój obraz *Akt schodzący po schodach nr 2* (1912). Członek *Collège de France*, Francuskiej Akademii Nauk i *Société française de photographie*. Autor ponad trzystu artykułów i siedmiu książek.